

ชนกวรรณ หนูดำ 2550: การศึกษาผลกระทบของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีต่อภาวะเงินเฟ้อและการบริโภคภาคเอกชนของประเทศไทย ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ชยอดิษฐ์ คงทอง, Ph.D. 164 หน้า

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์ราคาน้ำมัน โครงสร้างระบบราคาน้ำมันที่ใช้ในประเทศไทย แนวทางการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์น้ำมันของประเทศไทย รวมถึงผลกระทบของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีต่อภาวะเงินเฟ้อและการบริโภคภาคเอกชนของประเทศไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2536-2549 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายไตรมาส จำนวน 53 ไตรมาส วิธีการศึกษามี 2 วิธี คือ วิธีการศึกษาเชิงพรรณนาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อแรก และวิธีการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2 และ ข้อ 3 โดยได้สร้างแบบจำลองทางด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคทางด้านเงินเฟ้อและการบริโภคภาคเอกชน พร้อมทั้งทำการประเมินผลทางสถิติโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (OLS) เพื่อหาผลกระทบของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีต่อแบบจำลองที่นำมาศึกษาดังกล่าว

จากผลการศึกษาทำให้ทราบถึงสถานการณ์ราคาน้ำมัน โครงสร้างระบบราคาน้ำมันที่ใช้ในประเทศไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์น้ำมันของประเทศไทย และผลการศึกษาราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีต่อภาวะเงินเฟ้อคือการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเงินเฟ้อโดยตรงประมาณร้อยละ 0.35 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยจากผลการศึกษาพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ของธนาคารพาณิชย์มีผลต่อภาวะเงินเฟ้อมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือระดับรายได้ และปริมาณเงิน ตามลำดับ ขณะที่ผลการศึกษาราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีต่อการบริโภคภาคเอกชนนั้น จากผลการศึกษาพบว่าราคาน้ำมันเชื้อเพลิงไม่มีผลโดยตรงต่อการบริโภคภาคเอกชน นอกจากนี้พบว่า การเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ที่แท้จริงมีผลต่อการบริโภคภาคเอกชนมากที่สุด และการบริโภคในอดีตมีผลต่อการบริโภคภาคเอกชนรองลงมา การที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงไม่มีผลต่อการบริโภคภาคเอกชน ทั้งนี้เนื่องจากราคาน้ำมันเป็นสินค้าจำเป็นที่ผู้บริโภคต้องบริโภคในชีวิตประจำวัน และรัฐบาลได้เข้ามาตรึงราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ประชาชนจึงยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคน้ำมันอย่างแท้จริง

ประเทศไทยยังต้องพึ่งพิงการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศเป็นสำคัญ การหลีกเลี่ยงปัญหาราคาน้ำมันผันผวนจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก แต่แนวทางหนึ่งที่รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยในการลดปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ได้แก่ การจัดหาน้ำมันจากแหล่งต่างประเทศอื่นที่ไม่ได้เกิดวิกฤตการณ์น้ำมันในสัดส่วนที่มากขึ้น เช่น จากกลุ่มประเทศอาเซียนหรือในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก การใช้มาตรการต่าง ๆ ของรัฐที่กระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างระบบราคาน้ำมันที่ใช้ในประเทศไทย รวมถึงการพัฒนาพลังงานทดแทน เป็นต้น